

Landstingsstyrelsen

Yttrande över PSI-utredningens betänkande Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar (SOU 2014:10)

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på SOU 2014:10 Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Socialdepartementet över betänkandet Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar (SOU 2014:10) i enlighet med bilagt förslag

att omedelbart justera beslutet.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstinget har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet Ett steg vidare– nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar. Den föreslagna lagen innehåller bland annat bestämmelser om villkor och avgifter för vidareutnyttjande av handlingar och om hur begäran om vidareutnyttjande ska hanteras och dessa beslut kan överklagas.

Lagen innebär ingen utökning av myndigheters skyldighet att tillhandahålla handlingar, utöver vad som redan framgår av reglerna om allmänna handlingars offentlighet. Lagen innebär inte heller någon utökad skyldighet för myndigheter att tillhandahålla handlingar elektroniskt.

Stockholms läns landsting anser att lagförslaget är tillräckligt för att infoga ändringsdirektivet i den svenska rättsordningen, men ifrågasätter att värdet

SKRIVELSE
2014-06-11

LS 1403-0354

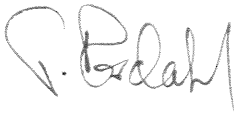
av att göra publicering av PSI-förteckningar obligatorisk uppvägs av de kostnader och den administrativa börda som förslaget kan medföra för myndigheterna.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 26 maj 2014

Förslag till yttrande

Sammanfattning av betänkandet Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar (SOU 2014:10)

Torbjörn Rosdahl

Kristoffer Tamsons

Handläggare: Josef Driving

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting
2014-05-26
Dnr. LS 1403-0354

Rutel I

Yttrande över PSI-utredningens betänkande Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar (SOU 2014:10)

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på SOU 2014:10 Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 26 maj 2014
Förslag till yttrande
Sammanfattning av betänkandet Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar (SOU 2014:10)

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Socialdepartementet över betänkandet Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar (SOU 2014:10) i enlighet med bilagt förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens förslag och motivering

I betänkandet föreslås ändringar i lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (den s.k. PSI-lagen).

PSI-lagen grundar sig på ett EU-direktiv från år 2003¹ vars övergripande syfte är att harmonisera regler och praxis i medlemsstaterna när det gäller

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn

utnyttjande av information från den offentliga sektorn. Sådan information utgör ett betydelsefullt utgångsmaterial för produkter och tjänster med digitalt innehåll.

Lagen innehåller bestämmelser om villkor för vidareutnyttjande av handlingar, om hur en myndighet – samt vissa andra organ, som omfattas av tryckfrihetsförordningens bestämmelser om handlingsoffentlighet – ska hantera en begäran om vidareutnyttjande, om avgifter samt om hur ett beslut enligt lagen kan överklagas. Lagen innebär ingen utökning av myndigheters skyldighet att tillhandahålla handlingar, utöver vad som redan framgår av reglerna om allmänna handlingars offentlighet. Lagen innebär inte heller någon utökad skyldighet för myndigheter att tillhandahålla handlingar elektroniskt.

Ändringsförslagen, som föranleds av ändring av EU-direktivet², innebär bl.a. följande.

- Lagens tillämpningsområde utvidgas så att den också omfattar arkiv, bibliotek (inklusive högskolebibliotek) och museer.
- En ny huvudregel införs för hur höga avgifter som får tas ut för att ge tillgång till handlingar.
- Som allmän princip införs att handlingar som omfattas av lagen och tillhandahålls av myndigheterna får vidareutnyttjas.

Det föreslås även att det i PSI-lagen införs en skyldighet för myndigheter att publicera en förteckning över handlingar som myndigheten vanligen tillhandahåller elektroniskt för vidareutnyttjande, en s.k. PSI-förteckning. Skyldigheten bedöms gå utöver vad som krävs enligt EU-direktivet.

Vidare framförs i betänkandet rekommendationer om vissa andra åtgärder än lagstiftning som kan vidtas för att främja ett ökat vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen. Ett bakomliggande syfte med utredningens rekommendationer är att offentlig information ska göras tillgänglig elektroniskt i större omfattning än vad som görs för närvarande.

Förvaltningen ansluter till slutsatsen i betänkandet att lagförslaget är tillräckligt för att infoga ändringsdirektivet i den svenska rättsordningen. Förvaltningen ifrågasätter dock att värdet av att göra publicering av

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/37/EU av den 26 juni 2013 om ändring av direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn

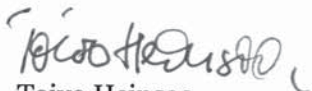
PSI-förteckningar obligatorisk uppvägs av de kostnader och den administrativa börda som förslaget kan medföra för myndigheterna.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

Socialdepartementet

Yttrande över PSI-utredningens betänkande Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar (SOU 2014:10)

Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på SOU 2014:10 Ett steg vidare – nya regler och åtgärder för att främja vidareutnyttjande av handlingar.

Stockholms läns landsting ansluter till slutsatsen i betänkandet att lagförslaget är tillräckligt för att infoga ändringsdirektivet i den svenska rättsordningen. Landstinget ifrågasätter dock att värdet av att göra publicering av PSI-förteckningar obligatorisk uppvägs av de kostnader och den administrativa börda som förslaget kan medföra för myndigheterna.

Sammanfattning

Utredningen har två uppgifter. Den ena är att föreslå de ändringar i lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (PSI-lagen) som krävs för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/37/EU av den 26 juni 2013 om ändring av direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet). Den andra uppgiften är att analysera och föreslå övriga åtgärder som kan bidra till att främja ett ökat vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

Syftet med att öka vidareutnyttjandet är att det kan bidra till ekonomisk tillväxt, ökad öppenhet och bättre service till medborgarna. Enligt olika beräkningar handlar det om stora värden för samhället.

För att genomföra förändringarna i PSI-direktivet föreslår utredningen följande förändringar i PSI-lagen.

- Lagens tillämpningsområde utvidgas så att den också omfattar arkiv, bibliotek (inklusive högskolebibliotek) och museer.
- En ny huvudregel införs för hur höga avgifter som får tas ut för att ge tillgång till handlingar.
- Som allmän princip införs att handlingar som omfattas av lagen och tillhandahålls av myndigheterna får vidareutnyttjas.

För att göra lagen tydligare och enklare att tillämpa föreslår utredningen att begreppet affärsverksamhet byts mot konkurrensutsatt verksamhet i bestämmelsen om vilka handlingar som inte omfattas av lagen. Dessutom föreslås att myndigheterna ska vara skyldiga att informera om sina handlingar och villkoren för att vidareutnyttja dem, samt att en tillsynsfunktion införs för att hindra diskriminerande villkor. Slutligen föreslår utredningen att myndigheterna på begäran ska lämna skriftliga beslut om att inte

lämna ut handlingar eller om vidareutnyttjandet har förenats med villkor. Syftet är att göra sådana beslut lättare att överklaga.

Utredningens analys av åtgärder som kan främja ett ökat vidareutnyttjande mynnar ut i en rad förslag. Eftersom PSI-lagen i sig inte räcker för att driva på utvecklingen behöver regeringen styra myndigheterna så att de vidtar de åtgärder som krävs för att underlätta att deras information kan vidareutnyttjas.

En viktig del av styrningen är att besluta om hur myndigheterna får ta betalt för sina handlingar. Här måste regeringen beakta den nya huvudregeln för avgifter. Styrningen bör också ta sikte på att myndigheternas kultur och attityder till vidareutnyttjande kan behöva förändras i en del fall. För att regeringen ska kunna styra myndigheterna och vidta lämpliga åtgärder behöver utvecklingen följas upp och de olika åtgärderna utvärderas.

För att underlätta vidareutnyttjande behövs enligt utredningen fortsatta insatser för att standardisera myndigheternas information, till exempel när det gäller de begrepp och termer som används när den presenteras. Utredningen föreslår att det inrättas en gemensam portal som kan fungera som en ingång till informationen hos olika delar av den offentliga förvaltningen.

I stort sett alla myndigheter och kommuner behöver vidta åtgärder för att leva upp till de ändrade reglerna som utredningen föreslår. Som stöd i arbetet behövs tydliga och aktuella vägledningar som beskriver regelverket och vilka åtgärder som bör eller kan vidtas för att bidra till utvecklingen.

Utredningen föreslår att ett antal myndigheter får nya uppgifter till följd av de olika förslagen. I de flesta fall gäller det mindre förändringar med en tydlig koppling till myndigheternas nuvarande uppdrag. Det gäller bland annat Ekonomistyrningsverket och Konkurrensverket. Riksarkivet föreslås få ansvaret för den gemensamma portalen och för att ta fram föreskrifter om hur myndigheterna ska informera om de handlingar som de kan tillhandahålla för vidareutnyttjande.

PSI-direktivet innebär inga förändringar av de regler som finns om rätten att få tillgång till handlingar. Men när allt mer information sprids och används för olika ändamål ökar risken för att uppgifterna används på ett felaktigt eller olämpligt sätt. Det ställer krav på att myndigheterna har väl fungerande system och rutiner för att värna informationssäkerheten.